

Η Ανάσταση του Χριστού. Βυζαντινή εικόνα του ύστερου 13ου αιώνα από την εκκλησία του Αγίου Ιωάννη του Λαμπαδιστή στον Καλαπαναγιώτη της Κύπρου.

του Ανδρέα Θεοδώρου, τ. Καθηγητή Πανεπιστημίου

Με το λυτρωτικό πάθος Του ο Κύριος σε συνδυασμό με την ένδοξή Του ανάσταση έσωσε τον κόσμο από την αμαρτία και τον αιώνιο πνευματικό θάνατο, ανακαινίζοντας και αφθαρτίζοντας την πεσμένη φύση του.

Ο Χριστός ήλθε στη γή, έγινε πραγματικός άνθρωπος, έζησε την ανθρώπινη ιστορική στιγμή, για να πάθει τελικά και να πεθάνει για τον αμαρτωλό άνθρωπο, εκπληρώνοντας την προαιώνια λυτρωτική βουλή του Θεού Πατέρα. Μπήκε στο στάδιο της θείας του κενώσεως, κατέβηκε χαμηλά στη γη, για να βρεί το πλάσμα του που αλόγιστα ξεστράτισε, να βρει τον άνθρωπο στα χαλάσματα που εκείνος άνοιξε στο μαγευτικό περιβάλλον της Εδέμ, πήρε όλη την κακοπάθεια και την οδύνη της επίκληρης ανθρώπινης ζωής, για να διορθώσει εκείνο που χάλασε η αδαμική παράβαση, να καθαρίσει τα αίτια και τις πληγές με τα οποία κατερράκωσαν την «εικόνα» του Θεού το θλιβερό σφάλμα του προπάτορα και η φθονερή κακουργία του δαίμονα. Καί όλα αυτά με ένα βαρύτατο τίμημα· με την υπέρτατη οδύνη και το πάθος, με το σχίσσιμο της θεανθρώπινης σάρκας και με το αίμα του Υιού του Θεού και της Παρθένου, που κύλησε από τα τρυπημένα χέρια και την κεντημένη λόγχη του Νυμφίου της Εκκλησίας!

Ο Κύριος πέθανε άδοξα επάνω στο σταυρό. Με την οδύνη του πάθους του γέμισαν από άγρια χαρά η ζοφερή φύση του δαίμονα και οι σκοτεινές και αχάριστες καρδιές εκείνων που τον σταύρωσαν, ενώ η φυσική κτίση, βλέποντας την κακοπάθεια του δημιουργού της, ταρασσόταν συθέμελα και οι τάφοι απέδιδαν τους νεκρούς τους.

Ο σταυρικός θάνατος δεν ήταν σημείο αδυναμίας του Κυρίου, όπως εμπαικτικά τον ειρωνεύονταν οι σταυρωτές, κραυγάζοντας: «άλλους έσωσεν, εαυτόν ου δύναται σώσαι» (Ματθ. 27, 42). Ήταν ο κεραυνός του Θεού, που κατέκοψε τις σάρκες του κολοσσού της αμαρτίας και εδυναμίτισε το κράτος της φθοράς και του θανάτου. Το πάθος δεν ήταν ένα απλό επεισόδιο στη ζωή του Θεού πάνω στη γη, επεισόδιο απρόβλεπτο και αναπάντεχο. Τέτοιες στιγμές δεν υπάρχουν στην απειρία της θείας παγγνωσίας. Η ιλαστική θυσία του Χριστού ήταν προαιώνια γραμμένη στο σχέδιο της θείας περί τον άνθρωπον οικονομίας, στη βουλή του Θεού Πατέρα να σώσει το πεσμένο στην αμαρτία πλάσμα του. Ο δε Κύριός μας, στον οποίο συνέκλιναν αρμονικά και αδιαχώριστα Θεός και άνθρωπος, είχε σαφή επίγνωση της φύσεως και του σκοπού της αποστολής του. Η θεία του ενανθρώπιση δεν του έκρυβε μυστικά. Εγνώριζε τα πάντα για την επίγεια ζωή του. Εκείνο που έκανε ήταν ηθελημένο και εκούσιο. Το έργο του ήταν πάντα ανοικτό μπροστά του και στις πιο μικρές του λεπτομέρειες. Έβλεπε το πάθος να έρχεται και πίσω απ' αυτό να ροδίζει η Ανάστασή του. Σαν στοργικός δε πατέρας και παιδαγωγός προέλεγε στους μαθητές τις πικρές ώρες του μαρτυρικού θανάτου του, μη παραλείποντας να τονίσει και την ένδοξή του ανάσταση, για να μη νομίσουν ότι εκείνα που θα έπασχε ήσαν σημάδια μιας αδύναμης επίγειας ζωής, αλλά και να τους δώσει δύναμη στις δύσκολες ώρες της μεγάλης δοκιμασίας τους.

Μόλις, λοιπόν, άρχισαν σιγά-σιγά να κωπάζουν οι κραδασμοί του δράματος στον Γολγοθά, στο οποίο επενδύθηκαν τόση κακότητα και κακουργία από το φθαρμένο δημιούργημα, και ενώ το νεκρό σώμα του Σωτήρα ήταν αποθετισμένο στο μνημείο της Ιερουσαλήμ, τότε ακούστηκε φοβερός ο σεισμός της παντοδυναμίας του Θεού, που σώριασε σ' ερείπια το κράτος της φθοράς και του θανάτου. Το θεοδόχο σώμα του Χριστού δεν μπορούσε να μένει παντοτινά στα σκοτεινά τοιχώματα του τάφου. Γιατί ήταν το σώμα του Υιού του Θεού, που έλαβε σάρκα ανθρώπινη και, παρά τη νέκρωσή του, δεν εγκαταλείφθηκε ποτέ από τη θεότητα, όπως δεν εγκαταλείφθηκε και η ψυχή του στα ζοφερά διαμερίσματα του άδη. Έτσι μετά τρεις ημέρες παραμονής στο μνήμα το σώμα του Θεού αναστήθηκε εκ των νεκρών αφθαρτοποιημένο και ένδοξο. Αποτίναξε τη φθορά και τον θάνατο, δυναμιτίζοντας

και τα μνημεία των άλλων νεκρών. Το χαρμόσυνο μήνυμα έφερε στην κτίση το λειτουργικό πνεύμα του Θεού, που με τη δύναμή του αχρήστευσε τον λίθο που σκέπαζε το μνήμα, νεκρώνοντας τους φύλακες με τη θεία αστραπή του, ενώ με την φλογοβόλο ρομφαία του άνοιγε την πύλη που οδηγεί στη νέα Εδέμ, στο κράτος της αφθαρσίας στην αιώνια θεία βασιλεία!

Το μήνυμα της αναστάσεως ήταν αναπάντεχο και απρόσμενο. Κανένας δεν το περίμενε ούτε οι μαθητές που διπλωμένοι από το φόβο και τη θλίψη, είχαν κλειστεί σ' ένα υπερώο, ούτε οι ευσεβείς μυροφόρες που ξεκινώντας με τα μύρα τους ήλθαν πολύ πρώι στο μνήμα για να μυρίσουν το νεκρό σώμα του Διδασκάλου, αλλ' ούτε και οι εχθροί του Χριστού που νόμιζαν, ότι με το κύλισμα της πέτρας στη θύρα του μνήματος είχαν νικήσει τελειωτικά το δυνατό αντίπαλο, θέτοντας τελεία και παύλα στην ενοχλητική ζωή του βασιλέα των Ιουδαίων! Γι αυτό και οι έντεκα μαθητές, όταν οι ευσεβείς γυναίκες - και άλλοι μαθητές - τους μετέφεραν την είδηση ότι αναστήθηκε ο Διδάσκαλος, νόμιζαν ότι άκουαν παραμύθια («ωσει λήρος»). Εδέησε δε να φάει μπροστά τους ο Κύριος για να τον συνηθίσουν και στο σκληρό Θωμά να δείξει τα τρυπημένα χέρια του και την πλευρά του. Ο λόγος της Αναστάσεως ήταν πραγματικά πολύ σκληρός για τους αδύνατους τότε μαθητές, τους κυριαρχουμένους από την απογοήτευση και την θλίψη.

Οι πρώτες όμως δειλές εντυπώσεις γρήγορα αφανίστηκαν. Η εμφάνιση του Διδασκάλου έκανε ν' αναθαρρήσουν οι κουρασμένες και φοβισμένες καρδιές των μαθητών. Η φωτιά του Θεού που ξεπήδησε από τον τάφο του εξ Αριμαθαίας ήταν ακράτητη. Η φλόγα του καινού μνημείου άρχισε να φλογίζει τις καρδιές και να πυρπολεί τα σύμπαντα. Οι μαθητές ξεχύθηκαν κηρύσσοντας την έγερση. Οι άνθρωποι πίστευαν στην αλήθεια και το θαύμα του Θεού. Παρά τα αναχώματα, που με λύσσα έστηναν οι εχθροί του Κυρίου, η λάβα που ξεκίνησε το πρώι της μιας των Σαββάτων από το ηφαίστειο της λυτρωτικής θείας ενέργειας, ήταν ασυγκράτητη. Οι καρδιές γέμιζαν από Θεό και ήλπιζαν. Τα οράματα έπνιγαν τις ψυχές. Έτσι στήθηκε η Εκκλησία του Χριστού, στο αίμα του σταυρού και στο φως της θείας εγέρσεως. Το κήρυγμα του σταυρού και της αναστάσεως κατέστη ο συνεκτικός ιστός της ζωής και της υπόστασης της Εκκλησίας.

Στην Ορθόδοξη Καθολική Εκκλησία η Ανάσταση, σε συνδυασμό με την ιλαστική θυσία του σταυρού (σταυροαναστάσιμο Πάσχα) κατέχει θέση κυρίαρχη. Κυρίως η ανάσταση αποτελεί το κέντρο του σωτηριολογικού δόγματος της πίστεως και τον άξονα γύρω από τον οποίο στρέφεται η ορθόδοξη λατρεία και ευσέβεια. Προς την ανάσταση κατατείνουν οι μυστικοί οραματισμοί και οι εσχατολογικοί θεωτικοί πόθοι της Ορθοδοξίας.